

OBYWATELSKI
PARLAMENT
SENIORÓW

DEKLARACJA INAUGURACYJNEJ SESJI OBYWATELSKIEGO PARLAMENTU SENIORÓW „SENIORZY I PRZYSZŁOŚĆ POLSKI”

Koncepcja powołania Obywatelskiego Parlamentu Seniorów (OPS) została zgłoszona 16 grudnia 2013 roku przez ówczesną Marszałek Sejmu RP Panią Ewę Kopacz. Powołanie OPS uznano też za priorytet działania środowiska senioralnego w Deklaracji Końcowej II Kongresu Uniwersytetów Trzeciego Wieku, który miał miejsce 30 marca 2015 roku.

Sesja inauguracyjna Obywatelskiego Parlamentu Seniorów odbywa się pod honorowym patronatem Marszałek Sejmu RP Małgorzaty Kidawy Błońskiej, przy merytorycznym wsparciu Sejmowej Komisji Polityki Senioralnej pod przewodnictwem posła Michała Szczerby oraz organizacyjnym Kancelarii Sejmu.

Polska stoi w obliczu poważnych problemów demograficznych wyrażających się m.in. realną perspektywą dużego spadku liczby mieszkańców i poważnym naruszeniem równowagi międzypokoleniowej oraz systematycznym wzrostem udziału populacji osób starszych. Sytuacja ta wymaga aktywnej i kompleksowej polityki senioralnej, opartej na długofalowych działaniach państwa przy aprobacie, zaufaniu i uczestnictwie całego społeczeństwa, w tym organizacji przedstawicielskich osób starszych.

Uczestnicy Obywatelskiego Parlamentu Seniorów uznają, iż:

- ciągłość pokoleń jest sprawą zasadniczą dla miejsca naszego Narodu i Państwa we współczesnym świecie;
- cele zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego, w tym Strategia „Polska 2030”, Raport „Polska 2050” tworzą podstawowe zasady rozwoju naszego kraju;

- starzenie się ludności nie powinno być traktowane jako zagrożenie, lecz wymaga zrozumienia przebiegu procesów i dostosowywania się do sytuacji demograficznej, mającej charakter globalny.

Uczestnicy Obywatelskiego Parlamentu Seniorów z uznaniem odnoszą się do podjętych w ostatnich latach działań władz państwowych w zakresie polityki senioralnej, w szczególności do:

- przyjęcia przez Rząd RP pakietu programów senioralnych, w tym *Założeń Długofalowej Polityki Senioralnej na lata 2014 - 2020*, *Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020* oraz *Rządowego Programu Senior – Wigor* z zapewnieniem środków finansowych na ich realizację;
- nowelizacji ustawy o samorządzie gminnym sprzyjającej rozwojowi ruchu senioralnego, w tym powoływaniu gminnych rad seniorów;
- przygotowania przez sejmową Komisję Polityki Senioralnej projektu i uchwalenia przez Sejm RP ustawy o osobach starszych;
- utworzenia Parlamentarnego Zespołu ds. Uniwersytetów Trzeciego Wieku i ustanowienia stałej sejmowej Komisji Polityki Senioralnej;
- opracowania przez senacką Komisję Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej projektu systemowych rozwiązań w zakresie opieki nad osobami niepełnosprawnymi i niesamodzielnymi społecznie;
- powołania w strukturach Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej Departamentu Polityki Senioralnej oraz Rady ds. Polityki Senioralnej,
- wdrożenia programów wspierania ekonomii społecznej oraz rozwoju srebrnej gospodarki;
- stworzenia sprzyjających warunków do ilościowego i merytorycznego rozwoju społecznego ruchu Uniwersytetów Trzeciego Wieku, który obecnie realizowany jest w ponad 520 placówkach na terenie kraju, a także na Ukrainie, Białorusi, Litwie, Łotwie, Mołdawii i Austrii.

Uczestnicy Obywatelskiego Parlamentu Seniorów widzą konieczność kontynuacji realizowanych w ostatnich latach przedsięwzięć programowych, a także pilną potrzebę podjęcia szeregu dalszych prac wzmacniających politykę senioralną. Za szczególnie istotne uważamy:

- propagowanie systemów wartości, które podnoszą etos seniorów w społeczeństwie polskim, a także upowszechnienie świadomości, że za sytuację osób starszych odpowiedzialność ponoszą: państwo, jego instytucje, obywatele i ich organizacje;
- umacnianie poczucia międzygeneracyjnej odpowiedzialności za ludzi starszych – zarówno wśród członków rodziny jak i poza nią;
- uwzględnienie problematyki senioralnej w realizowanej polityce gospodarczej, społecznej i regionalnej;
- inicjowanie rozwiązań prawnych oraz realizowanie programów podnoszących szanse na godziwą starość; wspieranie ekonomii społecznej oraz inspirowanie rozwoju

srebrnej gospodarki; wprowadzanie systemu zachęt dla pracodawców sprzyjających tworzeniu miejsc pracy i zatrudnianiu osób starszych;

- zmniejszanie skali zagrożenia wykluczeniem społecznym ludzi starszych, w szczególności osób niesamodzielnych i niepełnosprawnych;
- gwarancje ciągłości świadczeń emerytalnych i ich odpowiedniej wysokości i waloryzacji, co przyczyni się do zmniejszenia liczby osób starszych żyjących w ubóstwie i pozwoli osobom starszym na godne życie;
- podniesienie jakości usług pielęgnacyjno-opiekuńczych poprzez profesjonalizację systemu szkoleń opiekunów osób starszych; zwiększenie odpowiedzialności świadczeniodawców za jakość usług; ograniczenie szarej strefy przez zabezpieczenie wykonawcom tych usług praw pracowniczych, emerytalnych i socjalnych;
- wdrażanie programów sprzyjających wydłużaniu aktywności zawodowej i społecznej osób starszych, nabywania nowych kompetencji i umiejętności niezbędnych do funkcjonowania we współczesnym świecie, w tym kompetencji cyfrowych;
- inspirowanie rozwoju ruchu wolontariackiego wewnątrz-i międzypokoleniowego oraz współpracy międzypokoleniowej;
- opracowanie i realizację skoordynowanej publicznej polityki zdrowotnej, w oparciu o stosowne programy zdrowotne w obszarze promocji zdrowia, profilaktyki chorób i zagrożeń, kompleksowego leczenia i efektywnej rehabilitacji oraz sukcesywną budowę szpitalnej i ambulatoryjnej infrastruktury geriatrycznej; rozwój systemu kształcenia kadry gerontologicznej, lekarskiej i pielęgniarstwa;
- rozwój nowoczesnych form wsparcia medycznego i pielęgnacyjnego poprzez promowanie i wdrażanie usług teleopieki, telemedycyny oraz telenadzoru nad osobami przewlekle chorymi lub niesamodzielnymi;
- poprawę bezpieczeństwa osób starszych zarówno poprzez profilaktykę i zwalczanie istniejących zagrożeń o charakterze zdrowotnym jak i przeciwdziałanie wszelkim nadużyciom na szkodę osób starszych;
- wspieranie dalszego rozwoju ruchu Uniwersytetów Trzeciego Wieku, budowanie silnej marki UTW oraz podnoszenie jakości i różnorodności form edukacji;
- inspirowanie rozwiązań legislacyjnych pozwalających na współfinansowanie potrzeb Uniwersytetów Trzeciego Wieku i innych organizacji senioralnych ze strony samorządów i wyższych uczelni;
- monitorowanie procesu powoływania i warunków funkcjonowania gminnych i miejskich Rad Seniorów, w celu opracowania rekomendacji organizacyjno-prawnych sprzyjających rozwojowi tej pożądanej formy aktywności seniorów na szczeblu lokalnym;
- wspieranie integracji Polaków mieszkających poza granicami Polski poprzez stwarzanie im możliwości utrzymywania tożsamości narodowej, wymiany kulturalnej, kultywowania polskości, także młodym pokoleniom urodzonym za granicą.

Uczestnicy Obywatelskiego Parlamentu Seniorów wyrażają przekonanie, iż:

- zmiany demograficzne wyrażające się procesem starzenia się społeczeństwa, inspirować będą stałą debatę społeczną nad ich istotą, uwarunkowaniami

i konsekwencjami, rozwojem badań i powszechnej edukacji demograficznej oraz staną się inspiracją dla kontynuacji i rozwinięcia działań w zakresie polityki senioralnej;

- działalność Obywatelskiego Parlamentu Seniorów przyczyni się do upowszechnienia wiedzy o zróżnicowanych potrzebach osób starszych i możliwości ich zaspokojenia poprzez właściwą politykę społeczną i gospodarczą państwa;
- monitorowanie programów senioralnych i coroczne badania wybranych zagadnień sytuacji osób starszych, przyczynią się do poprawy efektywności wydatkowania środków publicznych na realizację polityki senioralnej.

Uczestnicy Obywatelskiego Parlamentu Seniorów zwracają się z apelem:

- do społeczeństwa polskiego o uznanie, iż podjęcie i rozwiązanie problemów wynikających z procesu starzenia się ma wymiar polskiej racji stanu;
- do władz publicznych, organizacji obywatelskich, kościołów i związków wyznaniowych, pracodawców, samorządów lokalnych i związków zawodowych o kontynuację skoordynowanych działań polityki społecznej, gospodarczej i senioralnej, sprzyjających aktywnej, zdrowej, godnej starości, w tym o tworzenie przyjaznej przestrzeni do działalności międzypokoleniowej i miejsc dziennego pobytu dla osób starszych oraz usuwanie barier architektonicznych;
- do najwyższych władz państwowych – Prezydenta RP, Prezesa Rady Ministrów, Sejmu RP, Senatu RP - o współdziałanie z organizacjami osób starszych, w tym w szczególności z Obywatelskim Parlamentem Seniorów w realizacji całościowej polityki senioralnej;
- do parlamentarzystów o powołanie w Sejmie i Senacie VIII kadencji komisji ds. polityki senioralnej i kontynuowanie przez nie systematycznej, wielosektorowej działalności legislacyjnej na rzecz osób starszych, we współpracy z organizacjami senioralnymi.

Uczestnicy Obywatelskiego Parlamentu Seniorów postulują stworzenie warunków organizacyjnych i finansowych umożliwiających rozwój instytucjonalny OPS, w tym:

- zwoływanie co najmniej raz w roku sesji plenarnej OPS;
- prowadzenie pracy ciągłej w komisjach problemowych OPS wraz z finansowaniem niezbędnych kosztów ich funkcjonowania;
- umożliwienie wydawania biuletynów, publikacji, prowadzenia kampanii informacyjnych i promocyjnych;
- udział przedstawicieli OPS w posiedzeniach komisji ds. polityki senioralnej Sejmu i Senatu oraz innych komisji parlamentarnych rozpatrujących projekty dotyczące osób starszych, a także w posiedzeniach Rady ds. Polityki Senioralnej MPiPS i rad centralnych instytucji realizujących zadania na rzecz seniorów, w tym Radzie NFZ i Radzie Nadzorczej ZUS.